

Դանիելի Գիրքը — Երրորդ համար

Կրկնակի տեսիլքներ

Jeff Pippenger

2023-11-25

Մենք այժմ Դանիելի գրքում քննում ենք Ղևտական քսանվեցերորդ գլխի «յոթ ժամանակները»: Այն ծածկված է նրանցից, ովքեր ընտրել են փակել իրենց աչքերը, սակայն այնտեղ է նրանց համար, ովքեր ցանկանում են տեսնել: Մենք կսկսենք Դանիել գրքի ութերորդ գլխի տասներեքերորդ համարից:

Ապա լսեցի, որ մի սուրբ խոսում էր, և մի ուրիշ սուրբ ասաց այն սրբին, որ խոսում էր. «Մինչև ե՞րբ պիտի տևի տեսիլքը մշտնջենական զոհաբերության և ավերիչ հանցանքի մասին, որպեսզի թե՛ սրբաբանը, թե՛ զորքը ոտնակոխ լինեն»: Դանիել 8:13.

Համարը սկսվում է «ապա» բառով և տարբերակում է անում մարգարեական պատմության այն տեսիլքի և այն երկնային երկխոսության միջև, որ Դանիելը նոր էր տեսել նախորդ տասը համարներում: Գլխի առաջին և երկրորդ համարները նշում են այն տարին, երբ Դանիելը ստացավ տեսիլքը, և նաև այն, որ նա այն ստացավ Ուղայի գետի մոտ: Երրորդ համարից մինչև տասներկուերորդ համարը նա «տեսնում է» մարգարեական պատմության տեսիլքը: «Ապա» նա «լսում է» մի երկնային երկխոսություն, որը բաղկացած է հարցից և պատասխանից: Տասնհինգերորդ համարում նա սկսում է փնտրել, թե ինչ էր ներկայացնում մարգարեական պատմության այն տեսիլքը, որը նա հենց նոր «տեսել» էր: Անհրաժեշտ է ճանաչել այն տարբերությունը, որ կա այն տեսիլքի միջև, որը Դանիելը «տեսավ» երրորդից մինչև տասներկուերորդ համարներում, և այն երկնային երկխոսության, որը նա «լսեց», որովհետև դրանք երկու տարբեր տեսիլքներ են:

Սակայն երանելի են ձեր աչքերը, որովհետև տեսնում են, և ձեր ականջները, որովհետև լսում են: Մատթեոս 13:16:

Տասներեքերորդ համարում հարցն այս է. «Մինչև ե՞րբ պիտի լինի տեսիլքը», և «տեսիլք» թարգմանված բառը եփրայերենում այլ բառ է, քան այն բառը, որ տասնվեցերորդ համարում թարգմանված է որպես «տեսիլք»:

Եվ ես լսեցի մարդու ձայնը Ուլայի ափերի միջև, որ կանչեց ու ասաց. Գաբրիել՛, այս մարդուն հասկացրու տեսիլքը: Դանիել 8:16.

Երկու տարբեր եփրայերեն բառերը անգլերեն «vision» բառով թարգմանելու պատճառով Ղևտական քսանվեցերորդ գլխի «յոթ ժամանակները» դարձան «բացահայտ կերպով թաքցված»: Աստվածաշնչի այն ուսումնասիրողները, ովքեր բավարարվում են պարզապես մակերեսորեն սահելով, այս երկու տարբեր եփրայերեն բառերը նույն բառը համարում են, բայց դա անում են իրենց իսկ վտանգով:

«Մակերեսով սահելը քիչ օգուտ կտա: Այն ըմբռնելու համար անհրաժեշտ են խոհուն քննություն և ջանադիր, ծանր լարվածություն պահանջող ուսումնասիրություն: Խոսքի մեջ կան ճշմարտություններ, որոնք նման են մակերեսի տակ թաքնված թանկագին հանքերակի երակներին: Դրանք պեղելով, ինչպես մարդը պեղում է ոսկու և արծաթի համար, հայտնաբերվում են թաքնված գանձերը: Հավաստի եղեք, որ ճշմարտության ապացույցը հենց Սուրբ Գրքի մեջ է: Մի Սուրբ Գիրք բանալի է՝ մյուս գրությունները բանալու համար: Հարուստ և թաքնված իմաստը բացվում է Աստծո Սուրբ Հոգու կողմից՝ Խոսքը պարզ դարձնելով մեր հասկացողության համար. «Քո խոսքերի մուտքը լույս է տալիս, այն հասկացողություն է տալիս պարզամիտներին»» Fundamentals of Christian Education, 390.

Մեզ տեղեկացվում է, որ Աստծո Խոսքում «ամեն մի փաստ ունի իր նշանակությունը», և եթե մենք ընտրենք անտեսել այն փաստը, որ ութերորդ գլխում «տեսիլք» թարգմանված են եբրայերեն երկու տարբեր բառեր, ապա մենք պատասխանատու ենք Լատդիկեական կուրությունը ինքներս մեզ վրա բերելու համար: Հին ասացվածքն է. «այնքան կույրեր չկան, որքան նրանք, ովքեր չեն կամենում տեսնել»:

«Աստվածաշունչը պարունակում է բոլոր այն սկզբունքները, որոնք մարդկանց անհրաժեշտ է հասկանալ, որպեսզի պատրաստված լինեն թե՛ այս կյանքի, թե՛ գալիք կյանքի համար: Եվ այս սկզբունքները կարող են հասկանալի լինել բոլորին: Ոչ ոք, ով ունի նրա ուսուցումը գնահատելու հոգի, չի կարող Աստվածաշնչից թեկուզ մեկ հատված կարդալ՝ առանց այնտեղից որևէ օգտակար միտք ստանալու: Սակայն Աստվածաշնչի ամենաթանկարժեք ուսուցումը չի կարող ձեռք բերվել պատահական կամ անկապ ուսումնասիրությամբ: Նրա ճշմարտության մեծ համակարգն այնպես չէ ներկայացված, որ շտապ կամ անփութ ընթերցողը կարողանա այն գանազանել: Նրա գանձերից շատերը թաքնված են մակերևույթից շատ խոր, և կարող են ձեռք բերվել միայն ջանադիր հետազոտությամբ և շարունակական ջանքով: Այն ճշմարտությունները, որոնք կազմում են այդ մեծ ամբողջությունը, պետք է որոնվեն ու հավաքվեն՝ «այստեղ մի քիչ, այնտեղ մի քիչ»: Եսայիա 28:10»

«Երբ այսպես քննվեն և մեկտեղվեն, կերևա, որ դրանք կատարյալ կերպով համապատասխանեցված են միմյանց: Ամեն Ավետարան լրացում է մյուսների, ամեն մարգարեություն՝ մեկ այլի բացատրություն, ամեն ճշմարտություն՝ մի այլ ճշմարտության զարգացում: Հրեական տնտեսության նախատիպերը պարզաբանվում են ավետարանով: Աստծո խոսքի մեջ ամեն սկզբունք ունի իր տեղը, ամեն փաստ՝ իր նշանակությունը: Եվ ամբողջ կառույցը, թե՛ իր մտաւղացմամբ և թե՛ իր իրագործմամբ, վկայում է իր Հեղինակի մասին: Այդպիսի կառույց ոչ մի միտք, բացի միայն Անսահմանի մտքից, չէր կարող ո՛չ հղանալ, ո՛չ էլ կերտել»: Education, 123.

«Տեսիլք» բառը Դանիելի ութերորդ գլխում հանդիպում է տասը անգամ, սակայն այդ տասը գործածությունները կազմված են երկու տարբեր եբրայերեն բառերից, և այդ բառերի նշանակությունները նույնը չեն: Եթե դրանք նույն բանը նշանակեին, Դանիելը այդ տասը գործածություններից յուրաքանչյուրում այդ բառերից միայն մեկը

կգործածեր: Դանիելը գրեց երկու բառ, որովհետև այդ երկու բառերից յուրաքանչյուրը ունի իրեն հատուկ նշանակությունը, և մեկը ներկայացնում է մի տեսիլք, որ Դանիելը «տեսավ», իսկ մյուսը՝ մի տեսիլք, որ նա «լսեց»: Տասներեքերորդ համարում «տեսիլք» թարգմանված բառը *châzôn* է, և այն նշանակում է «տեսարան» կամ «տեսիլք», «երագ» կամ «մարգարեական պատգամ»: Ես այն կոչում եմ «մարգարեական պատմության տեսիլք»՝ հիմնվելով դրա սահմանման և այն բանի վրա, թե ինչպես է Դանիելը գործածում այն:

Դանիելի ութերորդ գլխի առաջին համարում Դանիելն ասում է. «ինձ մի տեսիլք երևաց», իսկ երկրորդ համարում նա երկու անգամ հայտարարում է, թե «տեսիլքի մեջ տեսա»: Ապա տասներեքերորդ համարում բարձրացվում է այն հարցը. «Մինչև ե՞րբ պիտի լինի տեսիլքը»: Այս բոլոր գործածությունները երբայերեն «*châzôn*» բառն են: Այնուհետև տասնհինգերորդ համարում հասնում ենք թերևս այն ամենակարևոր պահին, երբ Դանիելը գործածեց հենց նույն բառը, որովհետև ասում է. «Երբ ես»... «տեսիլքը տեսա և իմաստը փնտրեցի»: Այն բանից հետո, երբ Դանիելը տեսավ *châzôn* տեսիլքը, նա ուզեց հասկանալ, թե ինչ էր այն նշանակում: Սա մի փաստ է, որն ունի մեծ նշանակություն այդ գլխում Ղևտացոց քսանվեցի «յոթ ժամանակների» թաքցված լինելու հարցում:

Նա նաև տասնյոթերորդ և քսանվեցերորդ համարներում գործածում է *châzôn* բառը: «Տեսիլք» բառը Դանիելի ութերորդ գլխում հանդիպում է տասը անգամ, և *châzôn* բառը ներկայացնում է այդ կիրառություններից յոթը: Դանիելը չորս անգամ գործածում է մյուս եբրայական բառը, որը ևս թարգմանվում է որպես «տեսիլք»: Այդ մյուս եբրայական բառը *mar'eh*-ն է և նշանակում է «երևույթ»:

Խազոնը հանդիպում է Դանիելի ութերորդ գլխում յոթ անգամ, իսկ մարեհը՝ չորս անգամ, և միասին դրանք ներկայացնում են այն տասը դեպքերը, երբ անգլերեն «տեսիլք» բառը հանդիպում է Դանիելի ութերորդ գլխում: Յոթը գումարած չորսը տասնմեկ է, որովհետև այն դեպքերից մեկում, երբ Դանիելն օգտագործեց մարեհ բառը, այն թարգմանվել է ճիշտ այնպես, ինչպես սահմանված է. քանզի տասնհինգերորդ համարում, երբ Դանիելը «իմաստն էր որոնում» մարգարեական պատմության խազոն տեսիլքի վերաբերյալ, նրա «առջև կանգնեց» «մարդու կերպարանք ունեցող մեկը»: «Կերպարանք» բառը մարեհն է: Հետևաբար, մարեհը Դանիելը Դանիել 8-ում գործածում է չորս անգամ, և մեկ անգամ այն թարգմանվում է իր հիմնական՝ «կերպարանք» իմաստին համապատասխան, իսկ մյուս երեք անգամ՝ «տեսիլք»:

Ես ոչ մի քննադատություն չեմ առաջարկում այն մարդկանց հասցեին, որոնք թարգմանեցին Քինգ Ջեյմսի Աստվածաշունչը: Սակայն հարկ է նշել, որ տասներեքերորդ համարում գտնվում է Քինգ Ջեյմսի Աստվածաշնչում ավելացված միակ բառը (գոհ), որի մասին ներշնչանքը վճռականորեն հայտարարում է, թե «չի պատկանում բնագրին»: Ներշնչանքը նաև հավելյալ ասում է, որ ավելացված այդ բառը «ավելացվել էր մարդկային իմաստությամբ»: Նույն այդ գլխում երբայերեն երկու տարբեր բառեր երկուսն էլ թարգմանված են նույն անգլերեն բառով: Թե ինչու է էական ճանաչել այս երկու բառերի միջև եղած տարբերությունը, խորապես կարևոր է:

Եվ եղավ, երբ ես՝ ես՝ Դանիելս, տեսիլքը տեսա և ձգտում էի հասկանալ դրա իմաստը, ահա, իմ առաջ կանգնեց մեկը՝ մարդու տեսքի պես: Եվ ես լսեցի մարդու ձայն Ուլայի ափերի միջև, որ կանչեց և ասաց. Գաբրիել, հասկացրո՛ւ այս մարդուն տեսիլքը: Դանիել 8:15, 16:

Երբ Դանիելը «փնտրում էր հասկանալ» այն «châzôn տեսիլքի» իմաստը, որ հենց նոր «տեսել» էր, Քրիստոսը Գաբրիելին հայտնում է, որ Դանիելին «հասկացնի» այն «mar'eh տեսիլքը», որ նա հենց նոր «լսել» էր: Դանիելը ցանկանում էր հասկանալ մարգարեական պատմության տեսիլքը, սակայն Քրիստոսը, որ տասներեքերորդ համարում նույնացվել էր որպես Պաղմոնի (այն մի սուրբը, որ խոսում էր), Գաբրիելին հրահանգեց, որ Դանիելին հասկացնի «mar'eh տեսիլքը», ոչ թե «châzôn տեսիլքը»: Տասնհինգերորդ և տասնվեցերորդ համարներում Գաբրիելի համար հայտարարված նպատակը այն է, որ նա պետք է Դանիելին հասկացնի «mar'eh տեսիլքը», այսինքն՝ այն բառը, որ թարգմանվել է որպես «տեսիլք» և նշանակում է «երևույթ», այլ ոչ թե մարգարեական պատմության այն տեսիլքը, որ Դանիելը ցանկանում էր հասկանալ: Առանց ճանաչելու Գաբրիելի առաջադրանքի բնույթը՝ Ղևտացոց քսանվեցերորդ գլխի «յոթ ժամանակները» թաքնված են հենց աչքի առաջ:

Քսանվեցերորդ համարում «տեսիլք» թարգմանված երկու եբրայական բառերն էլ գտնվում են նույն համարում, և այդ համարը դառնում է գլխավոր բանալիներից մեկը՝ Դանիելի «յոթ ժամանակների» վերաբերյալ վկայության ճշմարտությունը բացելու համար:

Եվ այն տեսիլքը երեկոյի և առավոտի մասին, որ ասվեց, ճշմարիտ է. ուստի փակիր այդ տեսիլքը, որովհետև այն շատ օրերի համար է: Դանիել 8:26:

Քսանվեցերորդ համարում «երեկոների և առավոտների տեսիլքը» մար'եհ տեսիլքն է, որ նշանակում է «երևում» կամ «տեսք», մինչդեռ այն տեսիլքը, որ պետք է «փակվեր», խազոն տեսիլքն է՝ մարգարեական պատմության տեսիլքը: «Երեկոներ և առավոտներ» արտահայտությունն է, որ առանձնացնում և նույնականացնում է երկու տեսիլքների միջև եղած տարբերությունը: Դա անում է Աստվածաշնչի ստեղծման մեջ մարդկային գործոնի մեկ այլ օրինակով: Մարդկային գործոնը բաղկացած էր թե՛ այն մարգարեներից, որոնք արձանագրեցին Աստվածաշնչի խոսքերը, և թե՛ նրանցից, ովքեր թարգմանեցին Աստվածաշունչը: Աստվածաշունչը, ինչպես և Քրիստոսը, ներկայացնում է աստվածայնության և մարդկայնության միություն: Այդ մարդկայնությունը պատմության ընթացքում իջավ ներքև՝ Ադամից հետո, երբ նա մեղանչեց, մինչև նրանց, ովքեր արձանագրեցին և թարգմանեցին Աստվածաշունչը: Քրիստոսն ու Աստվածաշունչը երկուսն էլ Աստծո Խոսքն են, և Աստծո Խոսքը մաքուր է, որովհետև այդ միության աստվածայնությունը միշտ գերիշխեց մարմնի մեջ գոյություն ունեցող ամեն սահմանափակության վրա:

Պողոսը՝ Հիսուս Քրիստոսի ծառան, կոչված առաքյալ լինելու, առանձնացված Աստծո ավետարանի համար, (որը Նա նախապես խոստացել էր Իր մարգարեների միջոցով սուրբ գրություններում,) Իր Որդու՝ մեր Տեր Հիսուս Քրիստոսի մասին, որ ըստ մարմնի եղավ Դավթի սերնդից: Հռոմեացիներ 1:1–3.

«Երեկո և առավոտ» արտահայտությունը բազմիցս հանդիպում է Աստծո Խոսքում, և այն միշտ թարգմանվում է որպես «Երեկո և առավոտ», ինչպես քսանվեցերորդ համարում, և ինչպես այդպես հաճախ թարգմանված է Ծննդոց գրքի արարչագործության պատմության մեջ, որտեղ բազմիցս ասվում է. «և եղավ երեկո, և եղավ առավոտ՝ ...»։ Իրոք, և յուրաքանչյուր փաստ ունի իր նշանակությունը (իսկ այս փաստը էական է հասկանալու համար), Աստվածաշնչում միակ տեղը, որտեղ «Երեկո և առավոտ» արտահայտությունը չի թարգմանվում որպես «Երեկո և առավոտ» (ինչպես քսանվեցերորդ համարում), Դանիել ութերորդ գլխի տասնչորսերորդ համարն է։ Այնտեղ, և միայն այնտեղ Աստծո Խոսքում, «Երեկո և առավոտ» դարձվածքը թարգմանվում է պարզապես որպես «օրեր»։

Եվ նա ինձ ասաց. «Մինչև երկու հազար երեք հարյուր օր. ապա սրբարանը պիտի մաքրվի»։ Դանիել 8:14.

Տասներկու համար հետո, Դանիելի նույն գլխում, եբրայական «Երեկո և առավոտ» արտահայտությունը թարգմանված է այնպես, ինչպես այն միշտ է թարգմանվում. սակայն այն համարում, որը Ադվենտիզմի կենտրոնական սյունն ու հիմքն է, այդ արտահայտությունը պարզապես թարգմանված է որպես «օրեր»։ Ի՞նչ ազդեցություն առաջնորդեց Թագավոր Հակոբի Աստվածաշնչի թարգմանիչներին՝ կատարելու այսքան ակնհայտ հակասություն։ Նրանք քսանվեցերորդ համարում այդ արտահայտությունը թարգմանել էին համաձայն դրա բոլոր մյուս կիրառությունների՝ Աստվածաշնչի մնացած մասերում։ Բայց քսանվեցերորդ համարից տասներկու համար առաջ՝ տասնչորսերորդ համարում, նրանց մարդկայնությունը հատուկ տարբերակում դրեց տասներեքերորդ համարի հարցի պատասխանի վրա։ Իսկ տասներեքերորդ համարի հարցը ներառում էր այն միակ բառը՝ (գոհը), որը չպետք է ավելացվեր Աստվածաշնչին։ Աստված կամենում էր, որ տասնչորսերորդ համարը առանձնահատուկ խոր ու առանձնահատուկ կերպով։ Եվ այդպիսով Նա նաև նույնականացրեց այն, ինչ Գաբրիելին հանձնարարված էր հասկանալի դարձնել Դանիելին։

Քսանվեցերորդ համարում Հիսուսը Գաբրիելին պատվիրեց, որ Դանիելին հասկացնի մար'եհ տեսիլքը, չնայած այն փաստին, որ Դանիելը ձգտում էր հասկանալ մարգարեական պատմության խազոն տեսիլքը։ Քսանվեցերորդ համարն ասում է, որ «Երեկոների և առավոտների տեսիլքը, որ ասվեց», «ճշմարիտ» էր։ Խազոն տեսիլքը մարգարեական «տեսք» էր, իսկ մար'եհ տեսիլքը «ասվեց», որովհետև այն արտասանված էր։ Այն արտասանվել էր տասնչորսերորդ համարում, երբ Պալմոնին ասաց. «Մինչև երկու հազար երեք հարյուր երեկո և առավոտ, ապա սրբարանը պիտի մաքրվի»։ Քսանվեցերորդ համարը գործածում է «Երեկոներ և առավոտներ» արտահայտությունը, և այն նույնացնում է որպես այն տեսիլքը, որ «ասվեց», որպեսզի ցույց տա Դանիելի ութերորդ գլխում եղած երկու տեսիլքների տարբերությունը։ Մարգարեական պատմության այն տեսիլքը, որը Դանիելը «տեսել» էր, և որը Դանիելը ցանկանում էր հասկանալ, տարբեր էր այն տեսիլքից, որ «ասվեց», և որը Դանիելը «լսել» էր։ Ավելի կարևորն այն է, որ այն տեսիլքը, որը Դանիելը «լսել» էր, հենց այն տեսիլքն էր, որի վերաբերյալ Գաբրիելը պետք է Դանիելին հասկացողություն տար։

Մարդկային գործոնը, որ մասնակցել է Սուրբ Գրքի ստեղծմանը, Դանիելի ութերորդ գլխում տասն անգամ գրանցել է «տեսիլք» բառը, և այդպիսով թաքցրել է այն տարբերությունը, որ կար «տեսնված» մի տեսիլքի և «լսված» մեկ այլ տեսիլքի միջև: Այդպես այն մթագնել է այն շեշտադրումը, որով բացահայտվում է, որ Քրիստոսի նպատակը այն էր, որպեսզի Դանիելը հասկանար իր «լսած» տեսիլքը՝ առավել քան իր «տեսած» տեսիլքը հասկանալը: Այժմ կարող ենք դիտարկել, թե Գաբրիելն ինչ է անում՝ իր հանձնարարությունը կատարելու համար:

Եվ նա մոտեցավ այն տեղին, ուր ես կանգնած էի. և երբ նա մոտեցավ, ես սարսափեցի ու վայր ընկա իմ երեսի վրա. բայց նա ասաց ինձ. «Հասկացիր, ո՛վ մարդու որդի, որովհետև այս տեսիլքը վերաբերում է վախճանի ժամանակին»: Եվ մինչ նա խոսում էր ինձ հետ, ես խոր քնի մեջ էի իմ երեսով դեպի գետին. բայց նա դիպավ ինձ և կանգնեցրեց ինձ ուղիղ: Եվ ասաց. «Ահա, ես քեզ պիտի հայտնի դարձնեմ, թե ինչ պիտի լինի բարկության վերջին ժամանակում, որովհետև նշանակված ժամանակին վախճանը պիտի լինի»: Դանիել 8:17–19:

Այժմ Գաբրիելը սկսում է իր գործը՝ Դանիելին հասկացնելու համար երկու հազար երեք հարյուր երեկոների և առավոտների տեսիլքը, որը ճշմարիտ է: Նախ նա հայտնում է նրան, որ մարգարեական պատմության տեսիլքը՝ *châzôn* տեսիլքը, լինելու էր «վերջի ժամանակում»: Ապա, մինչ Դանիելը մարգարեական քնի մեջ էր, Գաբրիելը դիպավ Դանիելին և նրան կանգնեցրեց ուղիղ: Նա հայտնում է նրան. «Ես քեզ կիմացնեմ»:

Ահա թե ինչ էր ասել Պաղմոնին (Քրիստոսը) Գաբրիելին անել, երբ ասաց. «Գաբրիել՛, հասկացրո՛ւ այս մարդուն երեկոների ու առավոտների *mar'eh* տեսիլքը»: Գաբրիելն ասում է, որ նա Դանիելին պիտի «իմացնի, թե ինչ պիտի լինի բարկության վերջին վախճանին»: Ահա՛ այն: Այստեղ է Ղևտական քսանվեցերորդ գլխի «յոթ ժամանակները»: Դա ծածկված է հենց այն մարգարեական եղանակով, որի մասին Գաբրիելը մարգարեներին բազմիցս առաջնորդել էր վկայել և կիրառել իրենց գրվածքներում: Այդ եղանակը «տող առ տող, այստեղ մի քիչ և այնտեղ մի քիչ» է:

Ուրայա Սմիթի «Մտորումներ Դանիելի և Հայտնության շուրջը» գրքում (որի հետ պետք է ծանոթ լինեն բոլոր ադվենտիստները, և նույնիսկ նրանց հարևանները), Սմիթը մեկնաբանում է Դանիել գրքի ութերորդ գլխի տասնյոթից տասնինը համարները.

«Այն ընդհանուր հայտարարությամբ, թե նշանակված ժամանակին վերջը պիտի լինի, և որ նա նրան պիտի գիտցնի, թե ցասման վերջին վախճանին ինչ պիտի լինի, նա անցնում է տեսիլքի մեկնությանը: Ցասումը պետք է հասկացվի որպես ժամանակի մի շրջան ընդգրկող: Ի՞նչ ժամանակ: Աստված Իր ժողովրդի՝ Իսրայելի՛ն ասաց, որ նրանց անօրենության համար Իր ցասումը նրանց վրա պիտի թափի. և այսպես հրահանգ տվեց «Իսրայելի պիղծ ամբարիշտ իշխանի» վերաբերյալ. «Հանի՛ր խույրը և վերցրո՛ւ պսակը.... Ես այն պիտի կործանեմ, կործանեմ, կործանեմ, և այն այլևս պիտի չլինի, մինչև որ գա Նա, Ում իրավունքն է, և Ես այն Նրան պիտի տամ»: Եզեկիել 21:25–27, 31.»

«Ահա Աստծո բարկության ժամանակաշրջանը Նրա ուխտի ժողովրդի դեմ, այն ժամանակաշրջանը, որի ընթացքում սրբաբանը և գործը պիտի ոտնակոխ լինեն: Խույրը հեռացվեց, և պսակը վերցվեց, երբ Իսրայելը ենթարկվեց Բաբելոնի թագավորությանը: Այն կրկին կործանվեց մարերի և պարսիկների կողմից, կրկին՝ հույների կողմից, կրկին՝ հռոմեացիների կողմից՝ համապատասխանելով այն երեք անգամներին, որ մարգարեն կրկնում է այդ բառը: Այնուհետև հրեաները, մերժելով Քրիստոսին, շուտով ցրվեցին երկրի երեսով մեկ, և հոգևոր Իսրայելն զբաղեցրեց մարմնական սերնդի տեղը, բայց նրանք ենթակա են երկրային իշխանություններին և կլինեն մինչև Դավթի գահը կրկին հաստատվի,—մինչև գա Նա, որ դրա օրինական ժառանգն է՝ Մեսիան, Խաղաղության Իշխանը, և ապա այն Նրան պիտի տրվի: Այն ժամանակ բարկությունը պիտի դադարի: Իսկ թե ինչ պիտի տեղի ունենա այս ժամանակաշրջանի վերջին վախճանում, հրեշտակը հիմա պիտի հայտնի Դանիելին»: Ուրայա Սմիթ, Դանիելը և Հայտնությունը, 201, 202:

«Զայրույթը», որը Սմիթը նույնացնում է, սկսվեց այն ժամանակ, երբ Մանասեն ասորիների կողմից Բաբելոն տարվեց մ.թ.ա. 677 թվականին: Ցավոք, Սմիթը Սեդեկիայի տապալումը մ.թ.ա. 586 թվականին վերցնում է և այն սահմանում որպես տասնիններորդ համարի «զայրույթի» ժամանակաշրջանի սկիզբը: Սմիթը պարզապես չի անդրադառնում, թե ինչ է նշանակում այն, որ համարը ասում է՝ «զայրույթի վերջին վերջը»: Նա դրան վերաբերվում է պարզապես որպես «զայրույթ», մինչդեռ եթե կա զայրույթի «վերջին վերջ», ապա քերականությունն ու տրամաբանությունը պահանջում են, որ առնվազն լինի նաև զայրույթի «առաջին վերջ»: Սմիթը գիտեր, որ գերության յոթանասուն տարիները սկսվել էին Նաբուգոդոնոսորի առաջին հարձակմամբ Հովակիմի դեմ մ.թ.ա. 606 թվականին, սակայն որոշեց, որ զայրույթի ժամանակաշրջանի սկիզբը՝ Նաբուգոդոնոսորի երրորդ հարձակումն էր, որն իրականացվեց Սեդեկիայի՝ Հուդայի վերջին թագավորի դեմ:

«Թեև նրա [Դանիելի] վաղ կյանքի մասին մենք ունենք ավելի մանրամասն տեղեկություն, քան արձանագրված է որևէ այլ մարգարեի վերաբերյալ, այնուամենայնիվ նրա ծնունդն ու տոհմը թողնված են լիակատար անհայտության մեջ, բացի այն բանից, որ նա թագավորական տոհմից էր, հավանաբար՝ Դավթի տնից, որն այս ժամանակ շատ բազմամարդ էր դարձել: Նա առաջին անգամ հանդես է գալիս որպես Հուդայի ազնվական գերիներից մեկը՝ Բաբելոնի թագավոր Նաբուգոդոնոսորի առաջին տարում, յոթանասուն տարվա գերության սկզբում, մ.թ.ա. 606 թ: Երեմիան և Ամբակումը դեռ շարունակում էին արտասանել իրենց մարգարեությունները: Եզեկիելը սկսեց քիչ անց, իսկ մի փոքր ավելի ուշ՝ Աբդիան. բայց երկուսն էլ ավարտեցին իրենց գործը Դանիելի երկար ու փառավոր գործունեության ավարտից տարիներ առաջ: Միայն երեք մարգարեներ հաջորդեցին նրան՝ Անգե և Զաքարիա, որոնք կարճ ժամանակով միաժամանակ գործադրեցին մարգարեական պաշտոնը, մ.թ.ա. 520–518 թթ., և Մադաքիա՝ Հին Կտակարանի մարգարեներից վերջինը, որը ծաղկեց մի կարճ ժամանակ՝ մոտ մ.թ.ա. 397 թ.» Ուրիա Սմիթ, Daniel and the Revelation, 19.

Սմիթը ճիշտ կերպով նույնացրեց տասնիններորդ համարի «բարկությունը» որպես ժամանակաշրջան: Նա ճիշտ կերպով նույնացրեց այդ ժամանակաշրջանը որպես սրբաբանի և զորքի կոխկրտույմը՝ Դանիելի ութերորդ գլխի տասներեքերորդ համարին համապատասխան, և նա ճիշտ կերպով նույնացրեց ավարտի կետը որպես 1844 թվականի հոկտեմբերի 22-ը:

Սմիթը մասամբ ճիշտ էր, սակայն բաց թողեց ճշմարտությունը՝ անելով այն, ինչը բնորոշ էր նրա մարգարեական կիրառություններին: Նա թույլ տվեց, որ պատմությունը ուղղորդի մարգարեական խոսքի իր մեկնությունը՝ փոխանակ թույլ տալու, որ մարգարեական խոսքը ուղղորդի պատմության իր ընկալումը: Եթե մենք թույլ տանք, որ Աստվածաշունչը սահմանի մարգարեական պատմությունը, ապա կունենանք ճիշտ տեղեկությունը՝ պատմությանը մոտենալու համար:

Աստվածաշունչը սովորեցնում է, որ ում կողմից մարդը հաղթահարվում է, նրա ծառան էլ նա է:

Թեև նրանք նրանց ազատություն են խոստանում, իրենք ապականության ծառաներ են. որովհետև ումից մարդ հաղթահարվում է, նույնից էլ ստրկության է մատնվում: 2 Պետրոս 2:19.

Մանասեն գերի տարվեց Բաբելոն մ.թ.ա. 677 թվականին: Հենց այնտեղ է, որ Հուդան հաղթահարվեց և բերվեց գերության մեջ: Սա այն մեկնակետն է, որը ներկայացված է թե՛ 1843 թվականի և թե՛ 1850 թվականի աղյուսակներում, որոնք Քույր Ուայթը հավանություն է տալիս որպես ճիշտ: Սմիթը Դանիել ութերորդ գլխի տրորումը, տասներեքերորդ համարում, սկսում է Սեդեկիայի՝ Հուդայի վերջին թագավորի ժամանակից: Սեդեկիան առաջադիմական դատաստանի ավարտն էր, ոչ թե սկիզբը: Քույր Ուայթը նշում է, որ Մանասեի գերությունը Բաբելոնում գալիքի «կանխավճարն» էր: «Կանխավճարը» նախնական վճարումն է և նշանավորում է այնպիսի գնումի սկիզբը, որին պիտի հետևեն այլ վճարումներ:

«Մարգարեները հավատարմորեն շարունակում էին իրենց նախազգուշացումներն ու հորդորները. նրանք անվախորեն խոսում էին Մանասեի և նրա ժողովրդի հետ, բայց այդ պատգամները արհամարհվում էին. ետընթաց ապրող Հուդան չէր ուզում ականջ դնել: Որպես հավաստի նշան այն բանի, թե ինչ պիտի պատահեր ժողովրդին, եթե նրանք շարունակեին մնալ անապաշխար, Տերը թույլ տվեց, որ իրենց թագավորը գերի ընկնի ասորեստանցի զինվորների մի խմբի ձեռքը, որոնք «կապեցին նրան շղթաներով և տարան Բաբելոն»՝ իրենց ժամանակավոր մայրաքաղաքը: Այս տառապանքը խելքի բերեց թագավորին. «նա աղաչեց իր Տեր Աստծուն և մեծապես խոնարհվեց իր հայրերի Աստծու առաջ, և աղոթեց Նրան. և Նա լսեց նրան, ընդունեց նրա աղաչանքը, և նրան կրկին վերադարձրեց Երուսաղեմ՝ իր թագավորությունը: Այնժամ Մանասեն ճանաչեց, որ Տերը հենց Աստված է»: Բ Մնացորդաց 33:11–13: Սակայն այս ապաշխարությունը, որքան էլ նշանավոր լիներ, եկավ չափազանց ուշ, որպեսզի փրկեր թագավորությունը կռապաշտական սովորությունների երկար տարիների ապականող ազդեցությունից: Շատերը գայթակղվեցին ու ընկան՝ այլևս երբեք չբարձրանալու համար»: Մարգարեներ և

թագավորներ, 382:

Մանասեն նշանավորեց այն «կանխավճարը», որով սկսվեց «յոթ ժամանակների» «անեծքը», որը վերջին «բարկությունն» էր, քանի որ «առաջին բարկությունն» արդեն սկսվել էր, երբ հյուսիսային թագավորությունը մ.թ.ա. 723 թվականին գերության էր տարվել: Ապա Հովակիմի տապալման ժամանակ, երբ Դանիելը գերության տարվեց, Երեմիայի կողմից նշված գերության յոթանասուն տարիները սկսվեցին մ.թ.ա. 606 թվականին: Հովակիմից երկու թագավոր հետո Երուսաղեմը կործանվեց, և վերջին հուդայական թագավորը՝ Սեդեկիան, տեսավ, թե ինչպես իր որդիները իր աչքի առաջ սպանվեցին, ապա նրա աչքերը հանեցին, և նրան գերի տարան Բաբելոն:

Սմիթը ողջ առաջընթաց դատաստանը վերագրեց Սեդեկիային և Սեդեկիայի դատաստանն օգտագործեց որպես իր ենթադրության ապացուցողական տեքստը: Սեդեկիայի դատաստանը, որը «անօրեն և պիղծ իշխան» էր, իսկապես մատնանշեց, որ Հուդայի պսակը պետք է հեռացվեր, մինչև Քրիստոսը գար թագավորություն հաստատելու: Սմիթն ասաց. «նրանք ենթակա են երկրային իշխանություններին, և այդպես կլինեն, մինչև Դավթի աթոռը կրկին հաստատվի,—մինչև գա Նա, որ դրա օրինական ժառանգն է՝ Մեսիան, Խաղաղության Իշխանը, և այն ժամանակ այն կտրվի նրան»: 1844 թվականի հոկտեմբերի 22-ին, Դանիելի գրքի յոթերորդ գլխի, տասներեքերորդ և տասնչորսերորդ համարների կատարման համաձայն, Քրիստոսը, ներկայացված որպես Մարդու Որդի, եկավ Հոր առաջ՝ թագավորություն ընդունելու:

Գիշերային տեսիլքներում տեսա, և ահա մարդու Որդու նման մեկը գալիս էր երկնքի ամպերով, և մոտեցավ Հինավուրցին, և Նրան մոտ բերեցին նրա առաջ: Եվ Նրան տրվեց իշխանություն, փառք և թագավորություն, որպեսզի բոլոր ժողովուրդները, ազգերը և լեզուները ծառայեն Նրան. Նրա իշխանությունը հավիտենական իշխանություն է, որ չի անցնելու, և Նրա թագավորությունը՝ այն, որ չի կործանվելու: Դանիել 7:13, 14.

Քույր Ուայթը հաստատում է, որ Դանիելի գրքի յոթերորդ գլխի տասներեքերորդ և տասնչորսերորդ համարները կատարվեցին 1844 թվականի հոկտեմբերի 22-ին:

«Քրիստոսի գալուստը՝ որպես մեր Քահանայապետ, Ամենասուրբ վայրը՝ սրբարանի մաքրման համար, ինչպես ներկայացված է Դանիել 8:14-ում, մարդու Որդու գալուստը Հինավուրցի մոտ, ինչպես ներկայացված է Դանիել 7:13-ում, և Տիրոջ գալուստը Իր տաճարը, ինչպես կանխագուշակված է Մաղաքիայի կողմից,— նույն իրադարձության նկարագրություններն են. և նույնը ներկայացված է նաև փեսայի՝ հարսանիքի գալուստով, ինչպես Քրիստոսի կողմից նկարագրված է Մատթեոս 25-ի տասը կույսերի առակում»: Մեծ պայքարը, 426:

Սմիթը չանդրադարձավ «ցասման վերջին վախճանի» առանցքային տարրին: Նա շրջանցեց այն աստվածաշնչյան սկզբունքը, որով պարզվում էր, որ Հուդան հաղթահարված էր Մանասեի օրերում, և որ գերությունը, որը սկսվեց Սեդեկիայից երկու թագավոր առաջ, նույնպես նշանակում էր, որ Հուդան արդեն Բաբելոնի իշխանության տակ էր, նախքան Սեդեկիան հանդիպեց իր ճակատագրին: Այս

ակնհայտ բացթողումներով հանդերձ, նա nevertheless հայտարարեց. «ահա Աստծու ցաւման ժամանակաշրջանը Իր ուխտի ժողովրդի դեմ. այն ժամանակաշրջանը, որի ընթացքում սրբաբանը և զորքը պիտի ոտնակոխ լինեն»: Հետևաբար նա անմիջականորեն կապում է «Աստծու ցաւման ժամանակաշրջանը» Դանիելի ութերորդ գլխի և տասներեքերորդ համարի «մինչև ե՞րբ» հարցի հետ: Տասնչորսերորդ համարում տրված պատասխանը՝ մինչև 1844 թվականի հոկտեմբերի 22-ն էր:

Բաբելոնյան գերության մեջ ցրումը աստիճանական պատմություն էր, որ սկսվեց մ.թ.ա. 677 թվականին և շարունակվեց մինչև 1844 թվականը: Այդ ժամանակահատվածը հավասար է երկու հազար հինգ հարյուր քսան տարվա, որը, անշուշտ, Ղևտական քսանվեցերորդ գլխի «յոթ ժամանակներն» են: Այդ ժամանակաշրջանի ավարտը՝ 1844 թվականի հոկտեմբերի 22-ին, Դանիելին տվեց երկրորդ վկայություն քսաներեք հարյուր երեկոների և առավոտների «mar'eh vision»-ի վերաբերյալ:

Գաբրիելին ասվեց, որ Դանիելին հասկացնի այդ տեսիլքը, և այն, ինչ Գաբրիելը արեց, այն էր, որ երկրորդ վկայություն ներկայացրեց 1844 թվականի հոկտեմբերի 22-ի ավարտական տարեթվի վերաբերյալ: Նա ոչ միայն երկրորդ վկայություն ներկայացրեց՝ հաստատելու համար երկու ժամանակային մարգարեությունների կատարման տարեթիվը, այլև, ինչպես Սմիթը ճիշտ կերպով մատնանշեց, 1844 թվականի վերաբերյալ երկրորդ վկայության հետ կապված ժամանակաշրջանը տասներեքերորդ համարում նույնացված էր որպես այն ժամանակահատվածը, որի ընթացքում սրբաբանը և զորքը պետք է ոտնակոխ լինեին: Տասներեքերորդ համարում հարցը հետևյալն է. «Մինչև ե՞րբ պիտի տևի տեսիլքը մշտական զոհաբերության և ամայացման հանցանքի մասին, որպեսզի և՛ սրբաբանը, և՛ զորքը մատնվեն ոտնակոխ լինելու»: Այդ ժամանակահատվածը Ղևտական քսանվեցերորդ գլխի «յոթ ժամանակներն» էին:

Այն, ինչ Սմիթը չտեսավ, կամ խուսափեց նույնացնելուց, այն էր, որ տասնիններորդ խոսքի «բարկությունը» այդ բարկության «վերջին վախճանն» էր: Եթե կա «վերջին», ապա կա նաև «առաջին», և Դանիելը տասնմեկերորդ գլխում նույնացնում է, թե երբ ավարտվեց «առաջին բարկությունը»: Նա ցույց է տալիս, որ պապականությունը իշխում էր Խավար դարերում, և հայտարարում է, որ պապականությունը պիտի բարձրանա, մինչև որ բարկությունը կատարվեր, այսինքն՝ ավարտվեր:

Եվ թագավորը կանի իր կամքի համեմատ, և կբարձրացնի իրեն ու կմեծարի իրեն ամեն մի աստծուց վեր, և աստվածների Աստծու դեմ զարմանալի բաներ կխոսի, և պիտի հաջողի, մինչև որ բարկությունը կատարվի, որովհետև ինչ որ որոշված է, պիտի կատարվի: Դանիել 11:36:

Երեսունվեցերորդ համարը լայնորեն ընկալվում է որպես այն համարը, որի բովանդակությունն առաքյալ Պողոսը վերաշարադրել է թեսաղոնիկեցիներին ուղղված իր երկրորդ թղթում:

Թող ոչ ոք ձեզ ոչ մի կերպ չխաբի, որովհետև այն օրը չի գա, մինչև որ նախ ապստամբությունը գա, և հայտնվի մեղքի մարդը՝ կորստյան որդին, որ հակառակվում է և իրեն վեր է բարձրացնում ամեն այն բանից, որ Աստված է

կոչվում կամ պաշտվում է, այնպես որ նա, որպես Աստված, նստում է Աստծո տաճարում՝ իրեն ցույց տալով, թե ինքը Աստված է: 2 Թեսաղոնիկեցիներ 2:3, 4.

Պողոսի «մեղքի մարդը», որ նաև «կորստյան որդին» է, որը «ընդդիմանում և բարձրացնում է իրեն ամենի վեր, ինչ որ Աստված է կոչվում կամ պաշտվում», նաև այն «թագավորն» է, որ «կանի իր կամքի համեմատ. և նա կբարձրացնի իրեն ու կմեծարի իրեն ամեն աստծուց վեր»: Երկու հատվածներն էլ վերաբերում են Հռոմի պապին: Դանիելը գրում է, որ պապը պիտի հաջողի, այսինքն՝ առաջ մղի, մինչև որ «բարկությունը կատարվի»: Երեսունվեցերորդ խոսքի «բարկությունը» «վճռված» էր եղել: «Վճռված» բառը նշանակում է «վիրավորել»:

Պապականությունը 1798 թվականին ստացավ իր «մահաբեր վերքը», և այդ պահին «առաջին բարկությունը» կատարվեց կամ ավարտվեց: «Կատարել» բառը նշանակում է ավարտել կամ դադարել: Ութերորդ գլխի տասնիններորդ համարում «բարկության» վախճանը սահմանում էր այն ժամանակահատվածի ավարտը, որի ընթացքում սրբաբանը և զորքը պետք է ոտնահարվեին: Այն ավարտվեց 1844 թվականին, սակայն «առաջին» բարկությունն ավարտվեց 1798 թվականին:

«Վերջին բարկությունը» ավարտվեց 1844 թվականին՝ Ք.ա. 677 թվականին Ասորեստանցիների կողմից Մանասե թագավորի Բաբելոն տարվելուց երկու հազար հինգ հարյուր քսան տարի անց: «Առաջին» բարկությունը ավարտվեց 1798 թվականին՝ Ք.ա. 723 թվականին Իսրայելի հյուսիսային թագավորության՝ Ասորեստանցիների կողմից գերության մատնվելուց երկու հազար հինգ հարյուր քսան տարի անց:

Դանիելի գրքում թաքնված «յոթ ժամանակների» վերաբերյալ ասելու դեռ ավելին կա, և մենք այդ մասին կանդրադառնանք մեր հաջորդ հոդվածում:

«Եվ Լաոդիկեցիների եկեղեցու հրեշտակին գրի՛ր. Այս է ասում Ամենը, հավատարիմ և ճշմարիտ Վկան, Աստծու արարչության սկիզբը. Գիտեմ քո գործերը, որ դու ոչ սառն ես և ոչ տաք. երանի թե սառն լինեիր կամ տաք: Այսպես, որովհետև գոլ ես, և ոչ տաք, ոչ էլ սառն, քեզ Իմ բերանից դուրս պիտի փսխեմ: Որովհետև ասում ես. «Հարուստ եմ, հարստացել եմ և ոչ մի բանի կարիք չունեմ», և չգիտես, որ դու թշվառ ես, ողորմելի, աղքատ, կույր և մերկ»:

«Տերն այստեղ մեզ ցույց է տալիս, որ այն պատգամը, որը պետք է Իր ժողովրդին փոխանցեն այն ծառայողները, որոնց Նա կոչել է ժողովրդին զուգացնելու համար, խաղաղության ու ապահովության պատգամ չէ: Այն սոսկ տեսական չէ, այլ գործնական է ամեն մի առումով: Աստծո ժողովուրդը Լաոդիկեցիներին ուղղված պատգամում ներկայացված է որպես մարմնական ապահովության վիճակի մեջ գտնվող: Նրանք անհոգության մեջ են՝ իրենց համարելով հոգևոր ձեռքբերումների բարձր վիճակի մեջ գտնվող: «Որովհետև ասում ես՝ ես հարուստ եմ, հարստացել եմ և ոչ մի բանի կարիք չունեմ, և չգիտես, թե դու թշվառ ես, ողորմելի, աղքատ, կույր և մերկ»»:

«Ի՛նչ ավելի մեծ խաբեություն կարող է գալ մարդկային մտքերի վրա, քան այն վստահությունը, թե իրենք ճիշտ են, երբ բոլորովին սխալ են: Ճշմարիտ Վկայի

պատգամը գտնում է Աստծո ժողովրդին մի տխուր խաբեության մեջ, սակայն այդ խաբեության մեջ՝ անկեղծ: Նրանք չեն իմանում, որ իրենց վիճակը Աստծո աչքում ողբալի է: Մինչ դիմվածները շողոքորթում են իրենց, թե գտնվում են բարձրացված հոգևոր վիճակի մեջ, Ճշմարիտ Վկայի պատգամը կործանում է նրանց ինքնավստահությունը՝ նրանց իսկական վիճակի՝ հոգևոր կուրության, աղքատության և թշվառության ցնցող դատապարտումով: Այս վկայությունը, որ այնքան կտրուկ և խիստ է, չի կարող սխալ լինել, որովհետև խոսողը Ճշմարիտ Վկան է, և Նրա վկայությունը պետք է ճշմարիտ լինի»: Վկայություններ, հ. 3, էջ 252: